

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข กองสุกศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2554). *ความฉลาดทางสุขภาพ*. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.

กระทรวงสาธารณสุข กองสุกศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ร่วมกับสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2557). *คู่มือประเมินความฉลาดทางสุขภาพของคนไทย อายุ 15 ปีขึ้นไป ในการปฏิบัติตามหลัก 3อ 2ส (ABCDE-Health Literacy Scale of Thai Adults)*. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.

กระทรวงสาธารณสุข. (มปป). *คู่มือการจัดการโรคไตเรื้อรังสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สำนักงานโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค*. สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์: นนทบุรี.

กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2560). *แนวทางการปฏิบัติสำหรับโรคเบาหวาน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัทร่มเย็นมีเดีย จำกัด.

กองสุกศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข. (2555). *คู่มืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านนักจัดการสุขภาพชุมชน โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง พิมพ์ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. (2553). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จิตร มงคลมะไฟ, วิลาวัลย์ อาธิเวช, และวราทิพย์ แก่นการ. (2563). ประสิทธิภาพของรูปแบบการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันโรคไตเรื้อรังในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. *วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ*, 38(3), 70-79.

ชินตา เตชะวิจิตรจารุ, อัจฉรา ศรีสุภกรกุล, และสุพัตตา ช่างเทศ. (2561). ปัจจัยคัดสรรที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 19, 320-32.

ธนวัฒน์ รวมสุข, อารยา ทิพย์วงศ์, และเปรมวดี คลุฑเดช. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการช่วยเหลือสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารพยาบาลสาธารณสุข*, 33, 37-50.

ธัญญารัตน์ อธิพรเลิศรัฐ. (2556). *โรคไตสำหรับประชาชน โรงพยาบาลสถาบันโรคไตภูมิ นครินทร์*. บริษัทเฮลท์เวิร์ค จำกัด; กรุงเทพฯ.

ประภัสสร งามแสงใส, ปติรดา ศรสียน, และสุวรรณา ภัทรเบญจพล. (2557). กรณีศึกษาความฉลาดทางสุขภาพของอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน. *วารสารเภสัชศาสตร์อีสาน*, 9, 82-7.

พีระพล ศิริไพบูลย์. (2553). *แนวทางการพัฒนาบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุข ต่องานสาธารณสุขมูลฐานกรณีศึกษาเขตพญาไท*. *วารสารวิทยบริการ*, 21(2), 30 – 44.

ลือชัย ศรีเงินยวง, ศุภลักษณ์ เลิศมโนรัตน์, ยงยุทธ พงษ์สุภาพ. (2552). *พัฒนาการและข้อเสนอทศวรรษที่สี่การสาธารณสุขมูลฐานไทย*. [อินเทอร์เน็ต]. สืบค้นจาก: <https://repository.li.mahidol.ac.th/handle/123456789/55120>

วรางคณา พิชัยวงศ์. (2556). *Overview of chronic kidney disease*. ใน สมชาย เอี่ยมอ่อง, ณิชชัย ศรีสวัสดิ์, เกரிய ตั้งสง่า, ปวีณา สุสันธิตพงษ์, ขจร ตีรณธนากุล, และเกื้อเกียรติ ประดิษฐพรศิลป์ (บรรณาธิการ), *Hemodialysis: Renal replacement therapy* (น. 10-11). กรุงเทพฯ: เท็กซ์แอนด์เจอร์นัลพับลิเคชัน.

ศศิธร ดวนพล, ธีรศักดิ์ พาจันทร์ และพิทยา ศรีเมือง, (2563). ความชุกและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคไตเรื้อรังในผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านท่าช้างใหญ่ อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*(14), 142-157.

สมาคมโรคไตแห่งประเทศไทย. (2558). *คำแนะนำสำหรับการดูแลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังก่อนการบำบัดทดแทนไต พ.ศ. 2558*. Retrieved from http://www.nephrothai.org/images/10-11-2016/Final_%E0%B8%84%E0%B8%A1%E0%B8%AD_CKD_2015.pdf

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). *รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เรื่อง “การปฏิรูปความรู้และการสื่อสารสุขภาพ”*. กรุงเทพฯ: สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ.

อัญชลี จันทรินทรการ และกรัณพรัตน์ บุญช่วยธนาสิทธิ์. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

American Association for the Advancement of Science (AAAS). (1989). *Project 2061: Science for All Americans Online*. Available: <http://www.project2061.org>, November 11, 2011.

Bay, J. L., Vickers, M. H., Mora, H. A., Sloboda, D. M. and Morton, S. M. (2017). Adolescents as agents of healthful change through scientific literacy development: A school-university partnership program in New Zealand. *International Journal of STEM Education*, 4(15), 1-20.

Bybee, B. W. (1997). *Achieving Scientific Literacy: From Purposes to Practices*. Portsmouth, NH: Heinemann.

Evans, K. R., Lewis, M. J., & Hudson, S. V. (2012). The role of health literacy on African American and Hispanic/Latino perspectives on cancer clinical trials. *Journal of Cancer Education*, 29, 299-305.

Grace, M., & Bay, J. L. (2011). Developing a pedagogy to support science for health literacy. *Asia-Pacific Forum on Science Learning and Teaching*, 12(2), 1-13.

Hodson, D. (2008). *Towards scientific literacy. A teachers' guide to the history, philosophy and sociology of science*. Rotterdam: Sense.

Intarakamhang, U., & Kwanchuen, Y. (2016). The Development and Application of the ABCDE-Health Literacy Scale for Thais. *Asian Biomedicine*, 10(6), 587-594.

Jordan, J. E.; Osborne, R. H.; Buchbinder, R. (2011). Critical Appraisal of Health Literacy Indices Revealed Variable Underlying Constructs, Narrow Content and Psychometric Weaknesses. *Journal of Clinical Epidemiology*, 64(4), 366-79.

Kandula, N. R., et al. (2009). The Relationship between Health Literacy and Knowledge Improvement After a Multimedia Type 2 Diabetes Education Program. *Patient Education and Counseling*, 75(3), 321-327.

KDIGO CKD Work Group. (2013). KDIGO clinical practice guideline for the evaluation and management of chronic kidney disease. *Kidney International Supplements*, 3(1), 1–150.

Kickbusch, I. (2006). Health literacy: Empowering children to make healthy choices. *Virtually Healthy*, No. 41. South Australia: Centre for Health Promotion: Children, Youth and Women's Health Service.

Kwan, B., Frankish, J. & Rootman, I. (2006). The development and validation of measures of "health literacy" in different populations. Vancouver: University of British Columbia Institute of Health Promotion Research & University of Victoria Centre for Community Health Promotion Research.

Laugksch, R. C. (2000). Scientific literacy: A conceptual overview. *Science Education*, 84(1), 71–94.

Millar, R. & Osborne, J. (1998). *Beyond 2000: Science education for the future*. King's College, London.

Millar, R. (2006). Twenty first Century Science: Insights from the Design and Implementation of a Scientific Literacy Approach in School Science. *International Journal of Science Education*, 28(13), 1499 – 1521.

National Research Council. (1996). National Science Education Standards. Washington, DC: National Academy Press. Retrieved 12 march 2021, from <http://www.nap.edu/catalog/4962.html>.

NSES. (1990). Science / Technology / Society: Anew effort for providing appropriate science for all. from www.nsta.org/positionstatement&psid=34.

Nutbeam, D. (2008). The Evolving Concept of Health Literacy. *Social Science & Medicine*, 67(12), 2072-2078.

Osborne, R. H.; et al. (2013). The Grounded Psychometric Development and Initial Validation of the Health Literacy Questionnaire (HLQ). *BMC Public Health*, 13, 658.

OECD. (2006). *PISA 2006 Assessing Scientific, Reading, and Mathematical Literacy a Framework for PISA 2006*. Paris: OECD.

Parker, R. M. (2009). Measuring Health Literacy: What? So What? Now What? In *Measures of Health Literacy: Workshop Summary, Roundtable on Health Literacy*. Edited by L. M. Hernandez (Ed.), pp. 91-98. Washington, DC: National Academies of Sciences.

Ploomipuu, I., Holbrook, J., & Rannikmae, M. (2020). Modelling health literacy on conceptualizations of scientific literacy. *Health Promotion International*, 35, 1210–1219.

Primary Health Care Division, Ministry of Public Health. (2019). *Health Volunteers*. Retrieved March 2, 2021 from <http://www.thaiphc.net/new2020/content/1>. (in Thai)

Rothman, R. L., et al. (2004). Influence of Patient Literacy on the Effectiveness of a Primary Care-Based Diabetes Disease Management Program. *JAMA*, 292(14), 1711-1716.

Shamos, M. H. (1995). *The myth of scientific literacy*. New Brunswick, NJ: Rutgers University Press.

Sorensen, K., et al. (2013). Measuring Health Literacy in Populations: Illuminating the Design and Development Process of the European Health Literacy Survey Questionnaire (HLS-EU-Q). *BMC Public Health*, 13, 948.

Shrestha, N., Gautam, S., Mishra, S. R., Virani, S. S., & Dhungana, R. R. (2021). Burden of chronic kidney disease in the general population and high-risk groups in South Asia: A systematic review and meta-analysis. *PLoS one*, 16(10), e0258494.

Susic, J. (2009). NIH Senior Health Classes for Senior Citizens at a Public Library in Louisiana. *Journal of Consumer Health on the Internet*, 13(4), 417-419.

World Health Organization (WHO). (2013) Educational settings. In Kickbush, I., Pelikan, J. M., Apfel, F. and Tsouros, A. D. (eds), *Health Literacy. The Solid Facts*. World Health Organization Regional Office for Europe, Copenhagen, p.35.

